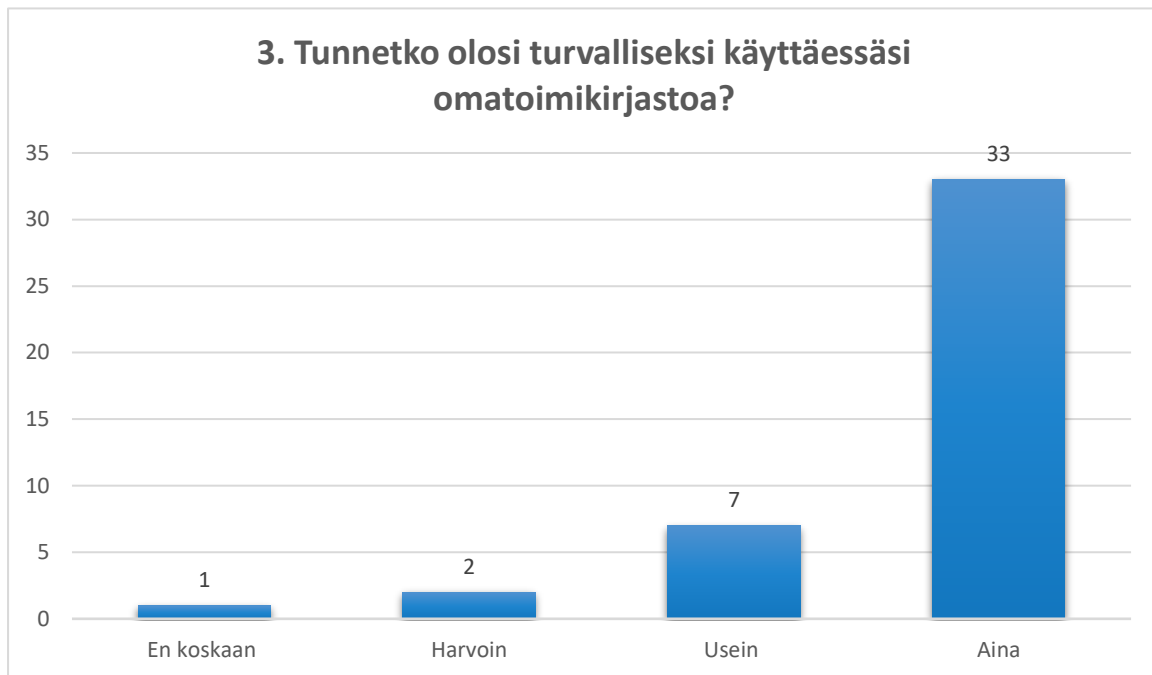

Omatoimikirjaston käyttö – kyselyn vastaukset

Omatoimikirjaston käyttö -kyselyn tavoitteena oli selvittää, sitä miten kirjaston käyttäjät käyttävät omatoimikirjastoa. Painopisteitä olivat omatoimikirjaston käytön laajuus ja mieluisuus, mahdollinen koettu häiriökäyttäytyminen omatoimialueella sekä asiakkaiden ehdotukset omatoimikirjaston parantamiseksi.

Kyselyyn osallistui 43 kirjaston käyttäjää. Kyselyyn pystyi vastaamaan, joko internetissä olevalla lomakkeella tai paperisena versiona. Internetissä vastanneita oli 25 ja paperisena versiona kyselyyn vastasi 18 vastaajaa. Kyselyyn pystyi vastaamaan noin kuukauden ajan. Kysely sisälsi monivalintakysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä, joihin vastattiin sanallisesti.

5. Jos asiakas vastasi edelliseen kysymykseen en kysyttiin jatkokysymys: miksi et vietä mielelläsi aikaa omatoimikirjastossa? Vastauksissa korostuivat seuraavat teemat:

- Häiriökäyttäytyminen omatoimiajalla esim. ovikellojen soittelu ja muu meluaminen.
- Omatoimikirjastoa käytetään vain kirjojen palauttamiseen ja lainaamiseen eikä sinne jäädä oleilemaan.

6. Miten kehittäisit omatoimikirjastoa? Vastauksissa korostuivat seuraavat seikat:

- Näyttelyissä vierailun mahdollistaminen myös omatoimiajalla
- Viikonloppujen aukioloaikojen pidentäminen
- Häiriökäyttäytymiseen puuttuminen tehokkaammin
- Sakkojen maksumahdollisuus myös omatoimiaikana

- Ikärajan asettaminen omatoimikirjaston iltakäyttöön
- Ovikellojen pimputtelijat kuriin. Tehokkaampi puuttuminen siihen, että päästetään muita omalla kirjastokortilla sisälle kirjastoon omatoimiaikana.

7. Viimeinen kysymys oli ”sana vapaa” tyyppinen avoin kysymys. Vastauksissa korostuivat seuraavat teemat:

- kiiteltiin hyvistä aukioloajoista ja hyvästä palvelusta
- omatoimikirjastoa pidettiin hyvänä ja toimivana palveluna
- nostettiin esiin Rutakko verkkokirjasto ja se, kuinka se on lisännyt kirjaston käyttöä

8. Yhteenveto

Kyselyyn vastasi hyvä määrä asiakkaita. Vastausten tulokunnassa on kuitenkin huomioitava, että kyselyn tuloksia ei voida suoraan määrittellä kattamaan koko asiakaskuntaa. Kävijöitä on kuukausittain suurempi määrä kuin vastanneita, joten kyselyn tulokset on tulkittava suuntaa antaviksi.

Vastauksista selviää, että suurin osa vastanneista käyttää kirjastoa viikoittain ja kuukausittain. Jatkotoimenpiteenä voitaisiin tehostaa toimia, joilla saataisiin harvemmin kirjastoa käyttävät ja etenkin ne, jotka eivät käytä kirjasto lainkaan aktiivisiksi kirjaston käyttäjiksi.

Häiriökäyttäytymisen osalta kyselyn vastaukset ovat suurimmilta osin positiivisia. On selvää, että ajoittain kirjastossa esiintyy häiriökäyttäytymistä pääosin nuorten ja lasten osalta. Häiriökäyttäytymiseen on puututtu jo esimerkiksi koululuokkien jututtamisella, jossa on käyty läpi kirjaston perussäännöt ja nostettu esiin esimerkiksi ovikellon pimputtaminen ja se, että kirjastokortilla ei saa päästää kavereita sisään. Playstationin käyttö on rajattu uudelleen ja sen pelaaminen on mahdollista vain, kun kirjaston henkilökunta on paikalla. Lisäksi asiakkaita on tiedotettu siitä, että häiriökäyttäytyminen kannattaa aina ilmoittaa henkilökunnalle. Jatkossa henkilökunta määrittää myös yhteiset pelisäännöt sille, miten epäsovasti käyttäytyvien nuorten kanssa toimitaan.

Kyselyn mukaan suurin osa asiakkaista tuntee olonsa turvalliseksi käyttäessään omatoimikirjastoa. Asiakkailta saadun sanallisen palautteen mukaan voidaan olettaa, että epäturvallisuuden tunne, jota osa vastanneista on kokenut, luultavasti liittyy nuorten häiriökäyttäytymiseen. Asian suhteen käytetään siis yllä mainittuja keinoja.

Suurin osa vastanneista käyttää omatoimikirjastoa mielellään. Ne vastaajat, jotka eivät käytä mielellään kirjastoa nimeävät syyksi häiriökäyttäytymisen. Asian ratkaisemiseen käytetään yllä mainittuja keinoja. Osa vastanneista tuo esiin myös sen, että käyttää kirjasto vain palauttamiseen ja lainaamiseen.

Omatoimikirjaston kehittämissuunnitelmassa nousivat esiin muun muassa aukioloaikojen laajentaminen ja ikärajan asettaminen. Ikärajan käyttö ei ole lain mukaan mahdollista, emmekä halua lähteä rajaamaan asiakaskuntaa iän mukaan, sillä kirjasto on tarkoitettu kaikille. Asian käänköpuoli on kuitenkin se, että esimerkiksi turvallisuuden ja häiriökäyttäytymisen estämisen takia aukioloaikojen tulee olla rajatut varsinkin viikonloppuisin.

Esiin nousi myös näyttelytilan käytön mahdollistaminen omatoimiaikana. Tämä ei ole mahdollista, sillä näyttelynpitäjien omaisuus halutaan turvata henkilökunnan läsnäololla.

Kyselyn tuloksissa nousi esiin myös asiakkaiden toive sakkujen maksamisesta kotoa käsin. Tämä asia on kehitteillä, sillä uudessa kirjastojärjestelmässä, johon olemme siirtymässä ensi kesän aikana, on kyseinen ominaisuus.